

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı

7/44240
BK.162

Sayı : 99858683/2014.5727.365
Konu : Yazılı Soru Önergesi cevabı

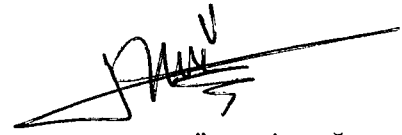
15.02.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 29.05.2014 tarih ve 43452547-120.00-179953 sayılı yazınız.

Gaziantep Milletvekili Sayın Edip Semih YALÇIN tarafından verilen “Aile hekimlerinin mevzuata aykırı biçimde acil servislerde görevlendirildiği iddialarına ilişkin” 7/44240 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

Ek: Yazılı Soru Önergesi Cevabı (4 sayfa)

Gaziantep Milletvekili Sayın Edip Semih YALÇIN tarafından verilen “Aile hekimlerinin mevzuata aykırı biçimde acil servislerde görevlendirildiği iddialarına ilişkin” 7/44240 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Türkiye genelinde 13.12.2014 tarihinden itibaren sağlıkta dönüşüm programı çerçevesinde sağlık ocakları kapatılmış, yerine aile sağlık merkezleri kurulmuştur. Pratisyen hekimler kısa bir sertifikasyon eğitiminden sonra aile hekimi yapılmış ve birinci basamak temel sağlık hizmetleri aile hekimleri tarafından verilmeye başlanmıştır.

Aile hekimlerine ikinci basamak sağlık kuruluşlarında, acil sağlık hizmetlerinde nöbet tutturulmasına ilişkin düzenlemeler yasa hükmü haline getirilmiştir. Söz konusu yasa hükümleri üst normlarda bulunan sağlık hakkına, dinlenme hakkına ve çalışma hakkına aykırıdır. Ayrıca 112 acil sağlık hizmetleri de bütünüyle ayrı bir uzmanlık eğitimi gerektiren özelleşmiş hizmetlerdir.

Kanunun çıkış amacı entegre sağlık merkezlerinde görev yapan aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanlarına nöbet ücreti ödenmesi ise de hizmeti verirken elde edilen döner sermaye gelirinden kendisi dışında herkes faydalanacaktır. Başkaları için haksız kazanç olan bu durum aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanları için emek değer kaybı olacaktır.

Bunun yanında kendi kurumu dışında görevlendirilirken meydana gelecek olan tıbbi malpraktis davalarında koruma dışında bırakılmaktadır. Mevcut olan ve aile hekimlerinin primlerinin tamamını kendisinin ödediği zorunlu mali sorumluluk sigortasının kapsamı sadece aile hekimliği görevini yaparken kapsadığından koruma altında değildir.

İcapçı olarak Adli Tabiplik ve belediyenin görevi iken, Aile hekimlerine icapçı olarak tutturulan defin nöbeti Aile Hekimlerinin mesai saatine eklenmemektedir. Oysaki Avrupa Birliği mahkemeleri, icap nöbetinde geçirilen sürenin tamamının haftalık mesai saatleri süresine ekleneceği kararı almıştır.

Hal böyle iken,

Soru-1- Aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanlarının acil nöbet çizelgesi hangi kistalara göre hazırlanıyor? Medeni durumu göz önünde bulunduruluyor mu?

Cevap-1- 5258 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrası ile Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde yürütülecek olan nöbet hizmetlerinde aşağıdaki hususlara uyulmaktadır.

* Nöbete ilişkin planlama her bir aile hekimine ve aile sağlığı elemanına ayda asgari sekiz saat olacak şekilde,

* Nöbetler aile hekimine ve aile sağlığı elemanına, öncelikle hastanelerin acil servisleri ve 112 acil sağlık hizmetlerinde tutturulacaktır. Ancak yataklı tedavi kurumlarındaki nöbetler, öncelikli olarak triyajı olan hastanelerin acil servislerinin yeşil alanlarında, triyajı olmayan hastanelerin ise acil servislerinde tutturulacaktır.

* Nöbet planlamasında, ihtiyaç ile birlikte aile hekiminin ve aile sağlığı elemanının görev yerinin nöbet tutulacak yere olan mesafesi, ulaşım imkânları ve süresi de dikkate alınacaktır.

Yataklı tedavi kurumlarında hangi hal ve şartlarda nöbet ve vardiya hizmetlerinden muaf tutulacağı Bakanlığımız Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 11/05/2012 tarihli ve 045/6430 sayılı yazısında açıkça anlatılmıştır.

Gaziantep Milletvekili Sayın Edip Semih YALÇIN tarafından verilen “Aile hekimlerinin mevzuata aykırı biçimde acil servislerde görevlendirildiği iddialarına ilişkin” 7/44240 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Soru-2- Nöbet saatleri ayarlanırken birincil işlerinin verimliliğini etkilemesi, ulaşım ve dinlenme süresine dikkat ediliyor mu?

Cevap-2-Nöbet planlamasında, ihtiyaç ile birlikte aile hekiminin ve aile sağlığı elemanının görev yerinin nöbet tutulacak yere olan mesafesi, ulaşım imkânları ve süresi de dikkate alınarak aile hekimi ve aile sağlığı elemanının nöbet planlaması hafta içi sekiz saat ve gece 24.00'e kadar, hafta sonu ise on altı saatten fazla olmamak üzere, mesai saatleri ve çalışma süresi (haftalık 40 saat) dışında yapılmaktadır.

Nöbet tutan tüm personelin bu hizmet kapsamındaki yemek, yer, malzeme vb. ihtiyaçlar nöbet tutulan sağlık kuruluşu tarafından karşılanmakta ulaşım konusunda gerekli kolaylık gösterilmektedir.

Bu nedenle mesai dışında 1 ay içerisinde acil servislerde verilecek hizmet aile hekimi/aile sağlığı elemanının aile hekimliği hizmetlerindeki verimini düşürmesi için bir neden değildir.

Soru-3- Aile Hekimleri ve Aile Sağlığı çalışanlarına ayrıca bir acil müdahale eğitimi veriliyor mu? Verilmiyor ise bu durum hizmet kalitesi ve doğabilecek riskler konusunda sorun teşkil etmez mi?

Cevap-3- Yataklı Sağlık Tesislerinde Acil Servis Hizmetlerinin Uygulama Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğin Acil Servislerde Renk Kodlaması ve Triyaj Uygulaması Muayene, Müdahale, Refakat Esasları ve Güvenlik Önlemleri başlığı altında ki 8.maddesine göre aile hekimlerimiz/aile sağlığı elemanlarımız yeşil alanda nöbet tutacaklardır. Bu alana (yeşil alan) ayaktan başvuran, genel durumu itibariyle stabil olan ve ayaktan tedavisi sağlanabilecek basit sağlık sorunları bulunan hastalar, yani

- *Yüksek risk taşımayan ve hafif derecedeki her türlü ağrı
- * Aktif yakınması olmayan düşük riskli hastalık öyküsü
- * Genel durumu ve hayati bulguları stabil olan hastada her türlü basit belirti
- * Basit yaralar-küçük sıyrıklar, dikiş gerektirmeyen basit kesiler
- * Kronik belirtileri olan ve genel durumu iyi olan davranışsal ve psikolojik bozukluklar bozuklukları bulunan hastalara hizmet vereceklerdir.

Bu tür hastalık öyküleri ile aile hekimliği hizmetleri sunumu içerisinde aile hekimlerimiz sürekli karşılaşmakta ve teşhis ve tedavilerini yapmaktadırlar. Aile hekimliği hizmeti sunumu içerisinde olan risk kadar bu alanda verilen hizmet içerisinde de o kadar risk vardır.

Soru-4- Görev anında olabilecek tıbbi malpraktis davalarında haklarının korunması konusunda herhangi bir çalışmanız var mıdır?

Cevap-4- Malûm olduğu üzere 5947 sayılı Kanunla, 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'a eklenen Ek-12 nci madde ile kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapanlar ile serbest meslek icra eden tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar bakımından, tıbbî kötü uygulama nedeniyle oluşacak zararları karşılamak üzere meslekî malî sorumluluk sigortası yaptırılması zorunluluğu getirilmiştir.

1219 sayılı Kanun'un Ek-12 nci maddesinin birinci fıkrasında, “Kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, tıbbî kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorundadır...” hükmüne, beşinci fıkrasında da, “Zorunlu sigortalara ilişkin teminat tutarları ile uygulama usûl ve esasları Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığınca belirlenir.” hükmüne yer verilmiştir.

Gaziantep Milletvekili Sayın Edip Semih YALÇIN tarafından verilen “Aile hekimlerinin mevzuata aykırı biçimde acil servislerde görevlendirildiği iddialarına ilişkin” 7/44240 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Bu çerçevede 21/07/2010 tarihli ve 27648 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbî Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Malî Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının, “Sigortanın Kapsamı” başlığı altındaki A.1 maddesinde, “poliçede belirtilen meslekî faaliyeti ifa ederken” meydana gelen olay sebebiyle oluşan zararlara ilişkin taleplerin teminat altına alınması öngörülmüş, sigortanın coğrafi sınırı da Türkiye Cumhuriyeti sınırları şeklinde belirlenmiştir. Yine teminat dışı kalan hâllerin sayıldığı A.3 maddesinin (b) bendinde, “Sigortalının, poliçede belirlenmiş ve sınırları hukuk kuralları veya etik kurallar ile tespit edilen meslekî faaliyeti dışındaki faaliyetlerinden kaynaklanan tazminat talepleri” hükmüne yer verilmiştir. Prim tutarları ise aynı tarihte yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbî Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Malî Sorumluluk Sigortası Tarife ve Talimatında hekimlerin uzmanlık dallarına göre risk grupları belirlenmek suretiyle tespit edilmiştir.

Tıbbî Deontoloji Nizamnamesinin 3 üncü maddesi ile hekime, vazifesi ve ihtisası ne olursa olsun acil hâllerde hastaya müdahale ve yardımda bulunma mükellefiyeti getirilmiş,

Hekimlik Meslek Etiği Kurallarının 10 uncu maddesinde de, “Hekim, görevi ve uzmanlığı ne olursa olsun, gerekli tıbbî girişimlerin yapılmadığı acil durumlarda, ilk yardımda bulunur.” denilmiştir.

Görüldüğü üzere, genel tababet kapsamında hekimlik mesleğinin icrası için Tıp Fakültesi diplomasına sahip olmak yeterli olup uzman hekimler de acil hâllerde genel tababet çerçevesinde her türlü tıbbî işlemi gerçekleştirme görev ve yetkisini haiz bulunmaktadır. Bu itibarla, aile hekimlerin acil servislerde genel tababet icrası kapsamında gerçekleştirdikleri tedaviler esnasında tıbbî hata meydana gelmesi hâlinde oluşan zararın da sigorta teminatı kapsamındadır.

Soru-5- Ücretlendirme yapılırken döner sermayedeki hakları gözetilmiş midir? Değilse bu konuda herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Cevap-5- Aile hekimleri/aile sağlığı elamanlarının nöbet ücretleri hizmet verdikleri sağlık kurumu tarafından karşılanmaktadır. Aile hekimliği uygulaması çerçevesinde yapılan ödemeler ise devam etmektedir.

Soru-6- Aile hekimleri dışında diğer hekimler için böyle bir görevlendirme var mıdır? Yoksa neden sadece Aile Hekimlerine yüklenmiştir bu sorumluluk?

Cevap-6- Aile hekimlerinin aylık sekiz saat nöbet tutmalarına ve nöbet tutturulacak sağlık tesisinde görev yapan hekimlerin (branşlarında tek olan veya aktif branş nöbeti tutan uzman hekimler hariç) ayık mesailerinin üzerine 30 saat daha (160+30) hizmet vermelerine rağmen hekim ihtiyacının devam etmesi durumunda; nöbet tutulacak hastanede görev yapan hekimler (branşlarında tek olan veya aktif branş nöbeti tutan uzman hekimler hariç) ile aile hekimleri, il ve ilçe sağlık müdürlüğü, 112 acil sağlık hizmetleri başhekimliği ve bağlı istasyonları, halk sağlığı müdürlüğü, toplum sağlığı merkezi, kamu hastaneleri genel sekreterliğinde görev yapan hekimlerin dahil edilmesi suretiyle nöbet havuzu oluşturulmaktadır.

Nöbet listesi hazırlanırken sağlık personelinin eşit ve sıralı şekilde yer almasına azami dikkat gösterilmekte ve Ayda asgari sekiz saatin üzerindeki nöbetlerde istekli olan aile hekimleri ve aile sağlığı elemanlarına öncelik verilmektedir.

Soru-7- Ülkemizde ne kadar Acil Tıp uzmanı bulunmaktadır? Bunların acil nöbetlerine tahsisi yetersiz midir?

Cevap-7- Ülke genelindeki acil tıp uzmanı sayısı 967’dir. Bunlardan 699’u kamu hastanelerinde, 205’i tıp fakültesi hastanelerinde, 63’ü ise özel hastanelerde hizmet vermektedir.

Gaziantep Milletvekili Sayın Edip Semih YALÇIN tarafından verilen “Aile hekimlerinin mevzuata aykırı biçimde acil servislerde görevlendirildiği iddialarına ilişkin” 7/44240 Esas No’lu yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Bu rakamlardan da anlaşılacağı gibi ülkemizde ilk ve acil yardım hizmetlerini sadece bu uzman hekimlerle vermek mümkün değildir. Mevcut hizmet ihtiyacı pratisyen hekimler ve ilgili hastanelerdeki görevli uzman hekimlerin desteğiyle karşılanmaya çalışılmaktadır.

Konuya gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.